

Wymagania programowe

klasa trzecia

Edukacja polonistyczna

- uważnie słucha wypowiedzi innych
- korzysta z przekazywanych informacji
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje, wyciąga wnioski
- korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci na I etapie edukacyjnym
- zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki
- potrafi korzystać z poznanych form użytkowych
- czyta i rozumie teksty przeznaczone dla I etapu edukacji
- czyta teksty, recytuje wiersze z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji
- przejawia wrażliwość estetyczną
- rozszerza zasób słów przez kontakt z dziełami literackimi
- ma potrzebę kontaktu z literaturą dziecięcą
- czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki
- pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych
- bierze udział w rozmowach inspirowanych literaturą
- wypowiada się na temat przeczytanych tekstów
- zaznacza w tekście literackim wybrane fragmenty
- określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów
- rozmawia w kulturalny sposób, zwracając się bezpośrednio do rozmówcy, mówi na temat
- jasno komunikuje swoje odczucia i spostrzeżenia dotyczące przeczytanych utworów
- uczestniczy w rozmowach, zadaje pytania i udziela odpowiedzi
- spójnie i komunikatywnie formułuje pytania i udzielane odpowiedzi
- prezentuje własne zdanie
- stosuje formuły grzecznościowe
- nadaje właściwą intonację zdaniom pytającym, oznajmującym i rozkazującym
- dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych
- tworzy w formie ustnej kilkuzdaniowe wypowiedzi, krótkie opowiadania i opisy, życzenia, zaproszenia
- mówi na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym oraz inspirowane literaturą
- wyraża w czytelny sposób emocje, jakie wywołuje tematyka wypowiedzi
- poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych
- dba o kulturę wypowiedzianą się, poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy
- przestrzega poprawności stylistycznej w samodzielnie redagowanych wypowiedziach pisemnych
- samodzielnie realizuje pisemne zadania domowe (w miarę swoich możliwości)
- dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
- pisze czytelnie i estetycznie, przestrzega zasad kaligrafii
- przepisuje teksty, rozwija zdania
- przekształca zdania pojedyncze na zdania złożone (bez wprowadzania terminów)
- tworzy w formie pisemnej kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie, opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie
- zna alfabet, dostrzega różnicę między literą i głoską
- dzieli wyrazy na sylaby, wyodrębnia wyrazy w zdaniach i zdania w tekście
- wskazuje rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki w zdaniach
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące
- stosuje wielką literę zgodnie z poznаныmi regułami
- zna niektóre reguły pisowni, np.: wyrazów z „ó”, „rz” wymiennym, wyrazów z „rz” po spółgłoskach
- pisze poprawnie opracowane wyrazy w zakresie pisowni niepodlegającej regułom
- ortograficznym (wyrazy z „ó” i „rz” niewymiennym, wyrazy z „ż”, „h”, „ch”)
- pisze z pamięci i ze słuchu teksty zawierające wyrazy z ortogramami w ramach opracowanego słownictwa
- ilustruje mimiką, gestem i ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego
- uczestniczy w zespołowych zabawach teatralnych, inspirowanych treścią utworów literackich
- uczestniczy w zespołowych zabawach teatralnych, inspirowanych sytuacjami życiowymi
- odtwarza z pamięci teksty dla dzieci, np.: wiersze, piosenki, fragmenty prozy

Edukacja muzyczna

- umie śpiewać z zespołem piosenki z dziecięcego repertuaru (nie mniej niż 10 utworów w roku)
- potrafi śpiewać z pamięci hymn narodowy
- wykonuje śpiewanki i rymowanki tematyczne
- odtwarza proste rytmy i wzory rytmiczne na instrumentach perkusyjnych
- gra proste melodie i akompaniamenty na wybranych instrumentach melodycznych
- potrafi realizować proste rytmy i wzory rytmiczne za pomocą sylab rytmicznych, gestów i ruchu
- umie rozpoznać i zareagować ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany
- reaguje ruchem na zmiany tempa, metrum i dynamiki
- potrafi tańczyć podstawowe kroki i figury krakowiaka i polki
- zna i tańczy kroki i figury wybranego tańca ludowego
- zna wybrane znaki notacji muzycznej i reaguje na nie (wyraża ruchem czas trwania wartości rytmicznych, nut, pauz)
- umie odróżnić podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku tempo i in.)
- aktywnie słucha muzyki i potrafi określać jej cechy
- umie rozpoznać i wyrazić środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny słuchanych utworów
- potrafi rozpoznawać utwory wykonywane solo i zespołowo, na chór i orkiestrę
- zna niektóre rodzaje głosów ludzkich i je rozpoznaje (sopran, bas)
- potrafi rozpoznawać brzmienie niektórych instrumentów muzycznych (fortepian, gitara, skrzypce, trąbka, flet i in.)
- zna podstawowe formy muzyczne (AB, ABA) i reaguje ruchem lub gestem na ich części

- uczestniczy w koncertach muzycznych w szkole i poza nią
- potrafi zachowywać się kulturalnie w czasie trwania koncertu
- umie wyrażać swoje opinie na temat wysłuchanych prezentacji muzycznych
- potrafi improwizować głosem proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów
- śpiewa własne piosenki i rymowanki, tworzone samodzielnie w obrębie określonej tematyki (rymowanki powitalne, wyliczanki, fraszki szkolne i in.)
- umie wykonać improwizacje ruchowe do podanej muzyki
- wykonuje proste ilustracje instrumentalne do podanych tekstów i obrazów
- umie improwizować na instrumentach muzycznych według ustalonych zasad

Edukacja plastyczna

- umie uczestniczyć w życiu kulturalnym w środowisku rodzinnym, szkolnym, lokalnym
- poznaje dzieła sztuki i zabytki w obrębie tych środowisk
- wypowiada się na temat poznanych dziedzin sztuki w różnych formach
- wie o istnieniu placówek kultury działających na rzecz jego bliższego i dalszego środowiska
- potrafi określać swą przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki
- potrafi korzystać z przekazów medialnych w zakresie pozyskiwania informacji o wybranych dziedzinach sztuki
- umie zastosować wytwory przekazów medialnych w swojej działalności twórczej
- posiada elementarną wiedzę o prawach autora i stosuje się do nich
- podejmuje działalność twórczą w obrębie kompozycji płaskich i przestrzennych
- potrafi zastosować różne środki wyrazu plastycznego (kształt, barwa, faktura)
- umie zastosować określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne
- potrafi realizować proste projekty w obrębie form użytkowych
- tworzy prace służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia
- upowszechnia kulturę w środowisku szkolnym poprzez stosowanie określonych narzędzi i wytworów przekazów medialnych
- potrafi odróżnić takie dziedziny działalności twórczej człowieka jak: architektura, sztuki plastyczne, fotografia, film, przekazy medialne
- umie rozpoznawać wytwory sztuki ludowej i rzemiosła artystycznego
- potrafi rozpoznać wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych polskiego dziedzictwa kultury
- zna wybrane dzieła europejskiego dziedzictwa kultury
- umie opisać cechy charakterystyczne wybranych dzieł sztuki
- posługuje się elementarnymi terminami właściwymi dla poszczególnych dziedzin
- działalności twórczej

Edukacja społeczna z etyką

- odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym
- nie krzywdzi słabszych, pomaga potrzebującym
- wie, jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie, potrafi z tej perspektywy oceniać bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów
- zna zasady bycia dobrym kolegą i je respektuje
- wie, że nie wolno zabierać cudzej własności i stara się tego przestrzegać
- dostrzega, kiedy postaci z baśni, opowiadań, legend, komiksów nie przestrzegają reguły „nie kradnij”
- pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich
- wie, że wyrządzone szkody należy naprawiać
- wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych (formy grzecznościowe)
- starannie dobiera przyjaciół i pielęgnuje przyjaźnie w miarę swoich możliwości
- współpracuje z innymi w zabawie, nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności szkolnej
- zna prawa ucznia i jego obowiązki
- uczestniczy w szkolnych wydarzeniach
- rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z rówieśnikami i dorosłymi (np. sąsiadami w miejscu zamieszkania)
- zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć, nie krzywdząc innych
- respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku
- wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego
- zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi
- potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie
- zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112
- jest chętny do pomocy, stara się nieść ja potrzebującym, także w sytuacjach codziennych
- wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych
- wie, że jest częścią przyrody, chroni ją i szanuje
- nie niszczy swojego otoczenia
- wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny
- wie, jakie są relacje między najbliższymi
- identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami
- podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia
- potrafi okazywać swoim bliskim miłość i przywiązanie
- wie, że nie należy dążyć do zaspokojania swoich pragnień kosztem innych członków rodziny
- wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi
- rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny
- wie, że swoje oczekiwania trzeba dostosować do sytuacji ekonomicznej rodziny
- rozumie, że pieniądze otrzymuje się za pracę
- jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku
- wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie należy chwalić się bogactwem ani dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach

- potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto)
- zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje
- wie, w jakim regionie mieszka
- orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości
- zna pracę ludzi w swojej miejscowości (wybrane zawody, np.: policjant, aptekarz, kolejarz, weterynarz)
- rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania
- uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez społeczność lokalną
- wie, że jest Polakiem i mieszka w Polsce
- zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn narodowy)
- zna najważniejsze dla Polski wydarzenia historyczne
- wymienia niektóre zwyczaje i obrzędy, typowe dla polskiej tradycji i kultury
- wie, że w jego kraju są ludzie szczególnie zasłużeni dla Polski i dla świata
- wie, że Polska znajduje się w Europie
- rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej
- wymienia niektóre zwyczaje i obrzędy, typowe dla wybranych krajów Europy
- jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej
- wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa (bez względu na miejsce urodzenia, kolor skóry, wyznawaną religię czy status materialny)
- wie, że są różnice między ludźmi różnych narodów i kultur
- szanuje prawo innych do własnej obrzędowości i tradycji

Edukacja przyrodnicza

- opisuje życie w wybranych ekosystemach (las, ogród, park, łąka, zbiorniki wodne)
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w tych środowiskach
- nazywa typowe gatunki zwierząt domowych
- rozpoznaje i nazywa ssaki i ptaki hodowane w gospodarstwach wiejskich
- zna podstawowe różnice między budową, sposobem życia i rozmnażaniem ptaków i ssaków
- nazywa części ciała i niektóre organy wewnętrzne zwierząt
- wymienia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski
- nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski i ich wpływ na warunki życia ludzi, roślin i zwierząt
- rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne
- wie, jakie są warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w środowisku naturalnym i gospodarstwach domowych w różnych porach roku
- zna warunki hodowli i rodzaje roślin uprawnych
- wie, jak dbać o zwierzęta domowe i hodowlane
- wyjaśnia zależności funkcjonowania przyrody od por roku
- zna wpływ przyrody nieożywionej na życie zwierząt i roślin (wpływ światła słonecznego, znaczenie powietrza i wody)
- prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem
- wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta środowisku (niszczenie szkodników przez ptaki, zapylanie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice)
- wie, jakie korzyści czerpie człowiek z hodowli roślin i zwierząt
- zna niektóre wartości lecznicze roślin i potrafi wymienić przykłady roślin zielonych
- wie, jakie korzyści czerpie człowiek z hodowli roślin i zwierząt
- zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi
- rozumie znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np.: węgiel, glina)
- orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt (trujące owoce, liście, niebezpieczne i chore zwierzęta)
- zna zagrożenia ze strony przyrody tj.: burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź itp.
- wie, jak trzeba zachować się w sytuacjach zagrożenia
- zna zagrożenia dla środowiska ze strony człowieka (wypalanie łąk i ściernisk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów, spalanie śmieci kłusownictwo)
- rozpoznaje i nazywa zachowania człowieka niebezpieczne dla otoczenia przyrodniczego
- wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek
- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku
- wie, jakie jest znaczenie wody w przyrodzie i rozumie, że należy ją oszczędzać
- chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i w lesie, pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato)
- wie, że należy segregować śmieci
- obserwuje pogodę, analizuje zjawiska i wiąże przyczynę ze skutkiem
- nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku
- zna kolejne pory roku i cykliczność ich występowania
- wie, jakie są typowe zjawiska atmosferyczne (opady, zachmurzenie, wiatry)
- wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub w telewizji
- stosuje się do komunikatów o pogodzie, np. ubiera się odpowiednio do pogody
- zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się
- rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosowania się do zaleceń lekarza
- podaje przykłady zachowań ludzi warunkowanych zmiennością por roku
- podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych
- rozumie potrzebę pomagania ptakom i zwierzętom leśnym w czasie zimy i upalnego lata

Edukacja matematyczna

- określa położenie przedmiotów w przestrzeni i na kartce papieru
- rozróżnia lewą i prawą stronę swojego ciała i drugiej osoby
- wyprowadza kierunki od siebie i innej osoby

- dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę figury symetrycznej
- porównuje obiekty i porządkuje w serie malejące i rosnące
- rozpoznaje i nazywa figury: koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt
- potrafi rozpoznać i poprawnie nazwać figury położone nietypowo
- rysuje odcinki o podanej długości
- wie, jak obliczyć obwód kwadratu, trójkąta i prostokąta
- rysuje drugą połowę figury symetrycznej
- rysuje figury w pomniejszeniu i powiększeniu
- kontynuuje regularność w prostych motywach (szlaczki, rozety)
- rozpoznaje i nazywa wybrane cechy figur geometrycznych
- liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1 w dostępnym zakresie
- liczy dziesiątkami do 100 i setkami do 1000
- stosuje liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym
- potrafi zapisać cyframi i odczytać liczby w zakresie 100
- umie zapisać cyframi i odczytać liczby do 1000
- porównuje dwie dowolne liczby w zakresie 1000 (słownie i z zastosowaniem znaków $<$, $>$, $=$)
- umie odczytać i zapisać liczby w systemie rzymskim od I do XII
- potrafi zapisać cyframi, odczytuje i porównuje liczby w zakresie 10 000
- umie sprawnie dodawać i odejmować liczby w zakresie 100
- potrafi sprawdzać wyniki dodawania za pomocą odejmowania
- podejmuje próby obliczania sum i różnic różnymi sposobami
- podejmuje próby obliczania prostych wyrażeń zgodnie z sugerowaną treścią zadania
- podaje z pamięci iloczyn w zakresie tabliczki mnożenia
- dokonuje podziału przez mieszczące i podział na materiale manipulacyjnym
- umie sprawdzać wyniki dzielenia za pomocą mnożenia
- potrafi rozwiązywać łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę)
- ilustruje formuły działań na grafach i w tabelach, oblicza je
- umie obliczać proste przypadki sum i różnic w zakresie 10 000
- potrafi rozwiązywać, układać i przekształcać łatwe zadania jednodziałaniowe
- umie rozwiązywać zadania tekstowe na porównywanie różnicowe
- potrafi zastosować w ćwiczeniach praktycznych porównywanie ilorazowe
- potrafi rozwiązywać zadania złożone w kilku etapach
- podejmuje próby rozwiązywania zadań złożonych w jednym zapisie
- umie rozwiązać za pomocą równania z niewiadomą oznaczoną okienkiem proste zadania tekstowe
- potrafi układać i przekształcać zadania tekstowe do podanych sytuacji, rysunków i formuł działań
- umie mierzyć i zapisywać wyniki pomiarów długości, szerokości i wysokości przedmiotów
- potrafi dokonywać pomiarów odległości między obiektami, porównuje wyniki
- umie posługiwać się jednostkami: milimetr, centymetr, metr
- używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych (np. przejechaliśmy 27 km)
- potrafi wykonać łatwe obliczenia dotyczące miar długości (bez zamiany jednostek)
- wie, jak ważyć przedmioty, używa określeń: kilogram, pół kilograma, dekaqram, gram
- umie wykonać łatwe obliczenia używając tych miar (bez zamiany jednostek)
- potrafi porównać ciężar przedmiotów, wskazać lżejsze i cięższe
- potrafi odmierzać płyny różnymi miarkami
- używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra
- umie dokonywać prostych obliczeń i porównuje ilości mierzonych płynów
- potrafi odczytywać wskazania zegarów w systemie 12-godzinny i 24-godzinny
- potrafi odczytać wskazania zegara z wyświetlaczem cyfr i wskazówkowego
- zna pojęcia: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta
- umie wykonać proste obliczenia zegarowe w obrębie pełnych godzin
- potrafi obliczać upływ czasu z użyciem jednostek: pół godziny, kwadrans
- wie, do czego służą termometry i jakie są ich rodzaje
- umie odczytać temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi)
- zna kolejność dni tygodnia i miesięcy w roku
- potrafi odczytać, podać i zapisać daty
- umie uporządkować chronologicznie podane daty
- wie, jak wykonać proste obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych
- zna będące w obiegu monety i banknoty o wartości 10–200 zł
- zna wartość nabywcza pieniędzy
- rozumie pojęcie długu i konieczność jego spłaty
- umie liczyć pieniądze na zbiorach zastępczych
- potrafi obliczać koszt zakupów na podstawie ilości i ceny towarów
- wie, jak obliczyć wartość otrzymanej reszty
- umie układać, rozwiązywać i przekształcać proste zadania o kupowaniu i płaceniu dziesiątkami w zakresie 100 (wymienia liczebniki)

Zajęcia komputerowe

- poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego
- posługuje się komputerem w zakresie uruchamiania programu
- potrafi posługiwać się myszą i klawiaturą
- umie posługiwać się wybranymi programami i grami edukacyjnymi
- wie, jak rozwijać swoje zainteresowania korzystając z opcji w programach
- potrafi znaleźć wskazane przez nauczyciela strony internetowe

- umie wybrać informacje ze wskazanej przez nauczyciela strony
- umie dostrzec na stronie elementy aktywne
- potrafi nawigować po stronach w określonym zakresie
- umie odtwarzać animacje i prezentacje multimedialne
- potrafi wpisywać za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki
- umie napisać wyrazy i zdania za pomocą klawiatury i wybranych funkcji paska narzędziowego
- potrafi wykonywać rysunki za pomocą prostego edytora grafiki np. z gotowych figur
- wie, jak zapisać w postaci dokumentu swoje wytwory tekstowe lub graficzne
- potrafi kopiować i wstawiać elementy grafiki w dokumenty tekstowe (np.: ilustracje do wierszy i opowiadań)
- wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia
- rozumie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręża kręgosłup
- wie, jaka jest prawidłowa pozycja ciała przy pracy z komputerem, jaka jest bezpieczna odległość oczu od monitora
- wie, jak komputer wpływa na ograniczanie kontaktów społecznych
- wie, jakie niebezpieczeństwa wynikają z anonimowości kontaktów
- rozumie, jak niebezpieczne jest podawanie swojego adresu w kontaktach za pomocą multimediiów
- stosuje się do podanych ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów

Zajęcia techniczne

- wie, jak wytworzono niektóre przedmioty codziennego użytku (meble, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego)
- wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i wykorzystują dziś siły przyrody (wiatr, woda)
- potrafi rozpoznać wybrane rodzaje maszyn i urządzeń
- podaje przykłady znanych sobie urządzeń wytwórczych (narzędzia, przyrządy), transportowych (samochody, statki, samoloty), informatycznych (komputer, telefon komórkowy)
- wymienia różne rodzaje budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele i in.)
- zna wybrane rodzaje urządzeń elektrycznych (latarka, prądnica rowerowa)
- potrafi określić wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych, estetycznych
- wie, że wartość użytkowa urządzenia ma ważne znaczenie przy decyzji nabywaniu i stosowaniu
- potrafi przedstawić własny pomysł rozwiązań technicznych w obrębie realizowanego projektu
- umie zaplanować kolejne czynności
- potrafi dobrać odpowiednie materiały i narzędzia
- wie, że dobra organizacja działania technicznego wymaga pracy indywidualnej i współpracy zespołowej
- umie zgodnie współdziałać z zespołem przy realizacji zadania technicznego
- potrafi odmierzać odpowiednie ilości materiału – nie marnuje go)
- umie ciąć papier, tekturę i wybrane tworzywa sztuczne
- potrafi montować modele papierowe i z tworzyw sztucznych według podanych prostych instrukcji i schematów rysunkowych (latawce, makiety domów, statków, samolotów i in.)
- zna zasady montażu obwodów elektrycznych
- w miarę możliwości, wykonuje montaż obwodów elektrycznych szeregowych i równoległych, wykorzystując gotowe zestawy
- dobiera właściwe narzędzia pracy i posługuje się nimi zgodnie z podanymi zasadami
- umie obsługiwać urządzenia techniczne z zachowaniem zasad podanych w instrukcjach obsługi
- potrafi utrzymywać ład i porządek w swoim miejscu pracy
- utrzymuje porządek wokół siebie (stolik, sala zabaw, szatnia, ogród)
- sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku
- wie, jak bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze)
- rozumie potrzebę znajomości i przestrzegania przepisów ruchu drogowego
- zna i stosuje dodatkowe zabezpieczenia np. odbłaski
- zna zasady bezpiecznego i prawidłowego korzystania ze środków komunikacji
- potrafi w środkach komunikacji dbać o bezpieczeństwo własne i innych (np. ustępuje miejsca starszym, pomaga wyjść niepełnosprawnym)
- wie, jak należy zachować się w sytuacji wypadku, np. powiadomić dorosłych, skorzystać ze znanych numerów alarmowych

Wychowanie fizyczne

- uczestniczy w zajęciach ruchowych zgodnie z regułami
- współpracuje z partnerem i całym zespołem podczas realizacji zadań gimnastycznych
- bierze udział w zespołowych zabawach ruchowych i grach sportowych
- potrafi realizować marszobieg trwający co najmniej 15 minut
- umie wykonać próbę siły mięśni brzucha
- potrafi wykonać próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa
- zna zasady wybranych gier sportowych i stosuje je w praktyce
- umie przyjmować pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń
- potrafi wykonać przewrót w przód
- zna i potrafi wykonywać różne rodzaje skoków przez skakankę
- wykonuje przeskoki jednonóż i obunóż nad niskimi przeszkodami
- potrafi wykonywać ćwiczenia równoważne (bez przyboru, z przyborem, na przyrządzie)
- chwyta piłkę, rzuca nią do celu i na odległość
- rzuca i chwyta piłkę, kozłuje, toczy, odbija i prowadzi ja
- jeździ np. na rowerze i wrotkach
- przestrzega zasad poruszania się po drogach
- bierze udział w zabawach, mini grach i grach terenowych
- uczestniczy w zawodach sportowych
- potrafi respektować reguły i podporządkować się decyzjom sędziego
- wie, jak zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki
- dba o higienę osobistą, czystość ubrania

- rozumie znaczenie właściwego odżywiania dla zdrowia i sprawności fizycznej
- zna wartość aktywności fizycznej dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
- wie, że nie może samodzielnie zażywać leków
- wie, że nie można stosować środków chemicznych niezgodnie z ich przeznaczeniem
- zna prawidłowy sposób siedzenia w ławce i przy stole
- dba o prawidłową postawę, np. siedząc w ławce, przy stole
- przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się podczas zajęć ruchowych
- posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem
- umie wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych
- wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia
- zna numery służb ratunkowych i ogólnopolski numer alarmowy 112
- wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji
- rozumie utrudnienia w funkcjonowaniu niepełnosprawnych i pomaga im